

Ю. А. Пінчук

Петровський Микола Неонович

ПЕТРОВСЬКИЙ Микола Неонович (02(14). 11. 1894, с. Кудрівка Сосницького пов. Чернігівської губ., нині Корюківського р-ну Чернігівської обл. — 20. 07. 1951, Київ) — історик, археограф. Доктор історичних наук (1939), професор (1928), член-кореспондент АН УРСР (1945). Державні нагороди СРСР. Закінчив Чернігівську духовну семінарію (1915) та Ніжинський історико-філологічний інститут (нині Чернігівська обл., 1919). Написав твір на здобуття ступеня кандидата «Польсько-козацькі війни до Богдана Хмельницького» (1919; наукові керівники — [Г. Максимович](#), [В. Ляскоронський](#)). Відтоді учителював на Чернігівщині; від 1924 працював у Ніжинському ІНО: 1928—33 — професор; за сумісництвом 1926—33 — керівник історичної секції Науково-дослідної кафедри історії культури і мови при цьому ІНО; 1928—30 — науковий співробітник Науково-дослідної кафедри історії України при ВУАН (Київ). 1928 був заарештований за звинуваченням у націоналістичній діяльності, однак незабаром звільнений. Від 1934 — на науковій роботі у Всенародній бібліотеці України в Києві; від 1937 — в Інституті історії України АН УРСР (Київ): 1942—47 — директор, від 1947 — завідувач відділу археографії; водночас від 1944 — завідувач кафедри історії України Київського університету імені Т. Шевченка. Член делегації УРСР на сесіях ООН у м. Сан-Франциско (США, 1945) та Лондоні (1946), а також на Паризькій мирній конференції 1946. Працював у Всеслов'янському антифашистському комітеті. Розпочав серію статей «Українські діячі XVII ст.», упорядкував 1-й том хрестоматії «Історія України в документах і матеріалах» (К., 1939; 1946). Співавтор колективної праці «Нарис історії України» (Уфа, 1942). Досліджував історію України переважно 17—18 ст. Автор праць із проблематики національно-визвольної боротьби українського народу середини 17 ст., з історіографії України модерної доби, зокрема про літопис Самовидця, літописи С. Величка,

Г. Граб'янки тощо, а також життєписів визначних діячів української історії: «Богдан Хмельницький» (Саратов, 1942; Москва, 1944), «Іван Богун» (Саратов, 1942), «Максим Кривонос» (К., 1944) та ін.

Основні праці

До питання про певність відомостей літопису Самовидця й про автора літопису // Зап. Ніжин. ІНО. 1926. Кн. 6; До історії Руїни // Там само. 1928. Кн. 8; Нариси історії України XVII — початку XVIII століть. Х., 1930; Военное прошлое украинского народа. Москва, 1939; Визвольна війна українського народу проти гніту шляхетської Польщі і приєднання України до Росії (1648—1654). К., 1940; Незламний дух великого українського народу. Х., 1943; Освободительная война украинского и белорусского народов против польских захватчиков: Богдан Хмельницкий. Москва, 1946.

Рекомендована література

1. Олійник Л. В. Український радянський історик М. Н. Петровський // Український історичний журнал. 1964. № 5;
2. Дмитрієнко С. Студентські роки Миколи Петровського // Сіверян. літопис. 1995. № 4;
3. Коржелецька С. Внесок М. Н. Петровського в історичну науку (узагальнений огляд праць) // Історіогр. дослідж. в Україні. 1998. № 8;
4. Удод О. А., Шевченко А. Ю. Микола Неонович Петровський (1894—1951): життя і творчий шлях історика. К., 2005.

Бібліографічний опис:

Петровський Микола Неонович / Ю. А. Пінчук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890012>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).